

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/429/2015
Identifikačné číslo spisu:	1111239588
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111239588.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Mgr. X., bývajúceho v O., zastúpeného JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1718, proti žalovanému Rozhlasu a televízie Slovenska, so sídlom v Bratislave, Mlynská dolina, IČO: 47 232 480, o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou a náhradu mzdy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 Cpr 2/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2015 sp. zn. 9 CoPr 1/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 22. septembra 2014 č.k. 4 Cpr 2/2011-344 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede z 23. júna 2011 danej mu podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že výpoveď daná žalobcovi je platná a spĺňa všetky náležitosti príslušných ustanovení ako po formálnej stránke, tak aj po stránke hmotnoprávnej. Žalovaný postupoval v intenciách ustanovenia § 61 ods. 1, 2 ako aj v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/, § 73 ods. 1, 2, 3 a 4 Zákonníka práce, preto súd dospel k záveru, že výpoveď je daná v súlade so zákonom. Výpoveď bola žalobcovi riadne doručená a jej dôvody boli riadne skutkovo vymedzené. Nestotožnil sa s názorom žalobcu, že predmetnú výpoveď neprerokoval príslušný orgán odborovej organizácie. Mal preukázané, že žalovaný výpoveď 16. júna 2011 prerokoval s odborovou organizáciou G. pri W.. Uviedol, že žalovaný neporušil ustanovenie čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy, nakoľko žalobca nespĺňal status osamelého zamestnanca. Uzavrel, že vzhľadom na celoplošnú organizačnú zmenu prebiehajúcu u žalovaného nemožno vyvodit', že žalobca sa nestal pre žalovaného nadbytočným a uzatváranie zmlúv s externými pracovníkmi, týkajúce sa programov, ktoré dovtedy zabezpečoval žalobca, nie je dôvodom k vyvodu záveru, že uvedeným postupom nedošlo u žalovaného k racionalizácii a optimalizácii v celkovom kontexte hromadného prepúšťania. Vyvodil, že konanie žalovaného nebolo v rozpore s dobrými mravmi, keď uznanie neplatnosti prvej výpovede nevylučuje skončenie pracovného pomeru z toho istého dôvodu, naviac ak

išlo o celoplošnú organizačnú zmenu a hromadné prepúšťanie zamestnancov. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 30. apríla 2015 sp. zn. 9 CoPr 1/2015 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Takto rozhodol, keď sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pričom poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Zdôraznil, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 O.s.p. až § 135 O.s.p. Mal za to, že súd prvého stupňa vec správne právne posúdil, keď použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že žalovaný preukázal splnenie všetkých zákonom stanovených hmotnoprávných predpokladov skončenia pracovného pomeru, keď rozhodnutím Generálnej riaditeľky z 8. júna 2011 zrušil funkčné miesto žalobcu - vedúci výrobného štábu ako nadbytočné, rozhodnutiu predchádzalo prerokovanie hromadného prepúšťania s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny 1. apríla 2011 a tiež rokovanie o hromadnom prepúšťaní so zástupcami zamestnancov 5. apríla 2011. Konštatoval, že žalovaný doručil odborovej organizácii G. pri W. žiadosť o prerokovanie výpovede, ktorá obsahovala výpovedný dôvod, takže ho nebolo možné zameniť s iným výpovedným dôvodom podľa Zákonníka práce a tento bol skutkovo vymedzený ako nadbytočnosť v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Procesnú prípustnosť svojho dovolania odôvodňoval tým, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (odňatie možnosti konať pred súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videl žalovaný v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo dostatočne odôvodnené v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. a preto je nepreskúmateľné. V otázke nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Vychádzal odvolaciu súdu, že bez zohľadnenia všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti a bez starostlivého prihliadnutia na všetko, čo vyšlo v konaní najavo sa nesprávne stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Podľa jeho názoru nebola splnená podmienka ustanovená v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce na skončenie pracovného pomeru výpoveďou pre nadbytočnosť. Poukázal na nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že súdy nižších stupňov dospeli k správne právnemu posúdeniu, ktoré vychádzalo z dostatočne zisteného skutkového stavu a ich rozhodnutia sú aj dostatočne odôvodnené. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci dovolateľ napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vydané vo forme rozsudku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať alebo rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že dovolateľ namietal nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), nevykonanie navrhovaného dôkazu a nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom prvého stupňa, ako aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku dovolateľa, že rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu boli nedostatočne odôvodnené, súdy sa nevysporiadali s jeho podstatnou argumentáciou a založili tak svoje rozhodnutia na nesprávne zistenom skutkovom stave.

Z ustálenej judikatúry EŠLP vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04)

a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a preto ich nemožno považovať za nepreskúmateľné.

Predovšetkým rozhodnutie súdu prvého stupňa zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednáwanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijatý záver, že žalobu bolo potrebné zamietnuť, v potrebnom rozsahu vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd svoje rozhodnutie taktiež riadne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. (keď v odôvodnení uviedol, čoho sa žalobca domáhal, ako rozhodol súd prvého stupňa, čo bolo predmetom odvolania žalobcu, ako sa k odvolaniu vyjadril žalovaný, ktoré skutočnosti mal za preukázané, z akých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil a ako vec právne posúdil). Dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, nie sú podľa názoru dovolacieho súdu rozporné alebo svojvoľné a jeho myšlienkové postupy a úvahy sú z odôvodnenia zrejmé. Odvolací súd v podstate prevzal skutkový stav, ako ho ustálil súd prvého stupňa a dospel k totožným právnym záverom. Súčasne sa však podrobne vyjadril aj k jednotlivým odvolacím argumentom žalobcu. Rozhodnutie dovolacieho súdu preto nemožno považovať za neodôvodnené, resp. nepreskúmateľné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení. Ako už bolo vyššie spomenuté súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Prípustným dôvodom dovolania preto ani nemôže byť nesúhlas účastníka s výsledkom sporu v jeho neprospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade neodôvodnené a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Dovolací súd preto dospel k záveru, že v konaní nedošlo postupom súdov k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Na námietku dovolateľa, spochybňujúcu správnosť zistených skutkových záverov nižších súdov, či nedostatočne zisteného skutkového stavu veci možno uviesť len to, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným, na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/

O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumom nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je ďalšou všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože - na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu - nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie vecí súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Keďže v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko nepodal návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.